

ГРАДИЗЬКИЙ ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД №3
«ЗОЛОТА РИБКА»
Кременчуцького району,Полтавської області

Освітня програма
ГРАДИЗЬКОГО ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ №3 «ЗОЛОТА РИБКА»

Селище Градизьк

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення та місія Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка».

Річний план на 2023-2024 н.р.

Розділ 2 Опис «моделі» компетентного випускника ЗДО

Розділ 3. Мета та завдання освітнього процесу

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій

Розділ 5. Моніторинг якості освіти у відповідності до моделі випускника
Основні показники реалізації освітньої програми

Розділ 6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»

Сьогодні, в часи війни, кожна людина зіштовхується з безліччю непростих ситуацій і викликів. Разом з тим, багато українців прагнуть бути корисними і робити свій внесок у прискорення нашої перемоги і миру на українській землі.

Людина здобуває освіту, щоб жити щасливо та бути успішною.

Розвиток системи дошкільної освіти визначається Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Базовим компонентом дошкільної освіти.

Головним пріоритетом сучасної освіти є особистість дитини. Створення умов для удосконалення її неповторної унікальності, розвиток здібностей та обдарувань сприятиме успіхам дитини в майбутньому.

Освітня програма дошкільного навчального закладу №3 «Золота рибка» розроблена на основі Базового компонента дошкільної освіти, освітньої програми «Українське дошкілля», нормативних актів, що визначають єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей).

Розділ 1.

Призначення та місія Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка»

Заклад дошкільної освіти спрямовує свою діяльність у 2023-/2024н.р. на реалізацію основних завдань дошкільної освіти.

Головною метою Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка» є забезпечення реалізації права громадян на здобуття якісної дошкільної освіти, де функціонують дві групи загального розвитку, молодшо-середня та середньо-старша група (в них вихованців - 40). ЗДО працює в умовах 5-ти денного робочого тижня, 10,5 годинного робочого дня. Заклад комфортний осередок, в якому дитина має всі можливості для розвитку дитячої індивідуальності.

Відповідно до вирішення ключових завдань у 2023-/2024 навчальному році, освітню програму діяльності закладу дошкільної освіти буде зорієнтовано на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя.

Місія діяльності ДНЗ розвитку дитини полягає у наданні дітям передшкільного віку якісної дошкільної освіти і виходить із визначеного у сучасній психолого-педагогічній науці поняття про те, що саме забезпечення емоційного благополуччя дитини в умовах сім'ї і закладу дошкільної освіти стає запорукою її успішного розвитку, і є головним критерієм оцінки його результату.

Реалізація місії закладу полягає у забезпеченні різнобічного розвитку дитини дошкільного віку, відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних психічних та фізичних особливостей, культурних потреб, формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Концептуальними засадами в освітній роботі з дошкільниками є:

збереження культури дитинства, як своєрідного, унікального простору, що є особливим періодом життя людини – народження особистості, створення її внутрішнього світу, виникнення зв'язків з зовнішнім світом;

створення умов для соціокультурного розвитку особистості дитини шляхом пізнання цінностей людства (культурно-пізнавальних, гуманістичних, естетичних, моральних);

сприяння пізнанню та "виращуванню" дитиною цінності свого "Я" (фізичного, когнітивного, соціального, духовного тощо) самоцінності іншого "Я";

забезпечення умов для розвитку фізичної культури та збереження здоров'я дитини;

всебічна підготовка дитини до школи, надання рівних шансів для вступу у початкову ланку будь якої школи, забезпечення наступності у роботі між дошкільною та початковою ланкою;

створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Річний навчальний план Градизького ДНЗ №3 на 2023-2024н.р.

Організація освітньої роботи здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Указу Президента України від 29.07.2019 № 1038 « Про концепцію національно - патріотичного виховання в системі освіти України », Базового компонента дошкільної освіти в Україні та Коментаря до нього, Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2015 № 641, Національної доктрини розвитку освіти, Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234, Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності, затвердженого наказом МОН України від 20.04.2016 № 446, Статуту закладу, за Державною програмою для дітей „ Українське дошкілля ”.

Навчальний рік у дошкільному навчальному закладі починається 1 вересня 2023 року і закінчується 30 травня 2024 року. З 1 червня по 30 серпня триває літній оздоровчий період, під час якого освітня робота формується відповідно до вимог чинного законодавства.

	Тривалість навчального року
	I півріччя 01.09 – 29.12
	II півріччя 14.01 – 30.05
	Упродовж навчального року будуть проводитись канікули, під час яких заняття з вихованнями не проводяться. У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо – естетична робота

	Орієнтовний графік канікул:
	осінні канікули (7 календарних днів)
	зимові канікули (16 календарних днів)
	весняні канікули (7 календарних днів)

В період зимових та літніх канікул навчально-виховна діяльність направлена на оздоровлення, загальний розвиток, організацію розваг та творчості дітей.

В структурі робочого навчального плану виділено інваріантну, обов'язкову і варіативну частини, які забезпечують компетентність дитини згідно з вимогами Базового компонента дошкільної освіти.

Шляхи реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році (інваріантна складова) буде здійснюватися відповідно до програми «Українське дошкілля»

Інваріантна складова робочого навчального плану «Розподіл навчального навантаження на дитину у групах загального розвитку»(додаток 1) визначає загальний обсяг навантаження та очікувані результати для дітей певного віку, ступінь засвоєння знань, понять, забезпечує єдність освітнього простору України, створює необхідні умови для розвитку, навчання і виховання дітей, відповідно до Статуту. В інваріантній частині визначено перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, їх логічну послідовність, відповідно до освітніх ліній, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності»).

Реалізація навчального плану передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

РЕЖИМ ДНЯ Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка»

Градизький ДНЗ №3 працює за п'ятиденним робочим тижнем, з 10,5 годинним режимом перебування. Вихідні дні субота, неділя, святкові.

Щоденний графік роботи груп дошкільного навчального закладу з 7.00 до 17.30

№ п/п	Режимні процеси	Різнорікова (з 3 до 5 років) №2 «Смайлики»	Старша (з 5 до 6 років) №1 «Чомусики»
1.	Ранкова зустріч дітей, огляд, ігри, індивідуальне спілкування	7.00-8.15	7.00-8.15
2.	Ранкова гімнастика	8.15—8.30	8.15—8.30
3.	Підготовка до сніданку, сніданок	8.30—8.50	8.30—8.50

4.	Підготовка до занять, організована діяльність дітей	9.00—9.45	9.00-10.50
5.	Прогулянка	9.45—11.45	10.50--12.10
6.	Підготовка до обіду, обід	12.00-12.30	12.20-12.45
7.	Підготовка до сну, сон	12.30-15.00	12.45-15.00
8.	Поступовий підйом. Гімнастика пробудження	15.00-15.20	15.00-15.20
9.	Підготовка до підвечірка. Підвечірок	15.20-15.40	15.20-15.40
10.	Ігри, спілкування, індивідуальні заняття, розваги Гурткова робота	15.40-16.10	15.40-16.15
11.	Прогулянка, самостійна діяльність, спостереження, бесіди з батьками. Повернення дітей додому	16.10-17.30	16.15-17.30

**РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ
У ГРУПАХ ЗАГАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА ДИТИНУ**

Види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами	
	Різнорікова (з 3 до 5 років) №2 «Смайлики»	Старша (з 5 до 6 (7) років) №1 «Чомусики»
Ознайомлення із соціумом	2	2
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо) ¹	5	5
Сенсорний розвиток	-	-
Логіко-математичний розвиток	1	2
Розвиток мовлення і культури мовленнєвого спілкування	2	2
Здоров'я та фізичний розвиток ²	2	3
Кількість занять на тиждень*	13	15

Додаткові освітні послуги на вибір батьків ³ (гурткова робота)		3
Загальна кількість занять на тиждень (з урахуванням додаткових освітніх послуг)	13	18

* З метою зменшення навантаження на дитину вихователь може планувати проведення інтегрованих занять: ознайомлення із соціумом та художньо-продуктивна діяльність; ознайомлення з природним довкіллям та логіко-математичний розвиток; ознайомлення з природним довкіллям та художньо-продуктивна діяльність; ознайомлення із соціумом та логіко-математичний розвиток.

Розділ 2 Опис «моделі» компетентного випускника ЗДО

Визначення основних концептуальних засад організації життєдіяльності дошкільного закладу зумовлює потребу чіткої вибудови моделі дитини – випускника в контексті ціле покладання.

З огляду на чотири основні сфери життєдіяльності, визначені в Базовому компоненті дошкільної освіти: природа, культура, я та інші, я—сам,установлюємо основну думку, відчуття, які ми маємо сформувати у наших дітей — ти — частина природи, повинен знати її, підкорятись її законам; водночас ти — частина культури, яку потрібно навчитись цінувати та збагачувати; ти — частина соціуму, отже, важливо навчитись жити в гармонії зі світом людей, опанувати його закони.

Ознайомлюючи дітей зі світом природи, ми вбачаємо свою місію у:

формуванні цілісного уявлення про цей світ;

формуванні екологічного мислення, що стимулює до активних дій;

формуванні життєвої позиції.

Ознайомлюючи зі світом культури, ми:

формуємо системні уявлення про ту частину культури, яка існувала й існує поза життям конкретної людини;

виховуємо відповідальне ставлення до світу культури, який дитина має збагатити, примножити, розвиваючись й удосконалюючись через доступні види й форми діяльності .

Соціальний розвиток дитини відбувається під впливом оточуючого середовища та соціального виховання, спрямованого на засвоєння законів соціуму, принципів людського буття, прийняття кодексу прав та обов'язків стосовно себе та інших.

Дитина, зростаючи, поступово освоює **соціум**: спочатку найближче оточення, яке становлять родина, близькі дитині люди, що перебувають поряд. Закони буття, засвоєні в сімейному вихованні, стають підґрунтям в освоєнні наступного шару, входженням дитини у віддалений, хоча ще досить близький, зрозумілий, більш широкий світ, в якому чинні нові закони, де в житті доводиться стикатися з різними людьми, які виконують різні соціальні ролі. Поступово збагачується світогляд дитини, коли вона ознайомлюється з широким, великим світом, опановуючи первісні знання суспільно-політичного, географічного, культурознавчого змісту.

Становлення особистості дошкільника відбувається в соціальних стосунках під час опанування предметного й природного світу. Завдання педагогів і батьків — забезпечити активну соціальну практику для особистісного зростання, під час якої дитина вчитиметься розуміти й соціально адекватними способами виражатиме свої емоції, усвідомлюватиме свої потреби, обстоюватиме свою позицію, розумітиме свої можливості.

Розділ 3. Мета та завдання освітнього процесу

Мета освітньої програми Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка» на період 2023-2024 н.р.:

Створення в закладі дошкільної освіти інтегрованої освіти, що реалізує право кожної дитини на якісну і доступну освіту, що забезпечує рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей, як основи їх успішного навчання в школі в умовах інтеграції зусиль сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Основними завданнями виступають:

1. Створення системи управління якістю освіти дошкільників, шляхом введення нових умов і форм організації освітнього процесу (перевага надається ігровій, спільній і самостійній діяльності дітей); оновлення методичного і дидактичного забезпечення, впровадження інформаційних технологій в освітній і управлінський процес.

2. Створення умов для ефективної участі всіх здобувачів освіти в управлінні якістю освітнього процесу і здоров'язбереження дітей.

3. Створення системи консультування і супроводу батьківської громадськості у питаннях:

- підготовки дітей до шкільного навчання дітей;

- використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі;

4. Удосконалення стратегії і тактики побудови розвивального середовища закладу, що враховує принцип динамічності і розвиваючого навчання, вікові психологічні і фізичні особливості вихованців та сприяє самореалізації дитини в різних видах діяльності.

5. Зміцнення матеріально-технічної бази закладу.

6. Розвиток системи управління ЗДО на основі підвищення компетентності батьків з питань взаємодії з дошкільною установою, при цьому пріоритетними напрямками діяльності закладу дошкільної освіти є:

Забезпечення якості дошкільної освіти.

Формування технологічної складової педагогічної компетентності педагогів (впровадження сучасних прийомів і методів навчання, інформатизація освіти)..

Розвиток системи додаткових освітніх послуг в рамках єдиних підходів до виховання і навчання з метою обліку всіх інтересів учасників освітнього процесу.

Формування громадянської позиції (толерантності) у всіх суб'єктів освітнього процесу.

Прогнозований результат освітньої програми

Припускається що:

Для вихованців і батьків:

кожному вихованцю будуть створені умови для повноцінного особистісного росту;

міцний стан здоров'я дітей буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
забезпечення індивідуального педагогічного і медико-соціального супроводу для кожної дитини;

кожна сім'я отримує консультативну допомогу у вихованні і розвитку дітей, право участі і контролю в освітній програмі ЗДО,

якість сформованості ключових компетенцій буде сприяти успішному навчанню дитини в школі;

Для педагогів:

кожному педагогу буде надана можливість для підвищення професійної майстерності;

кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;

буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;

підтримка інноваційної діяльності.

Для ДНЗ буде налагоджена система управління якістю освіти дошкільників;

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій

Освітній процес будується на відповідному програмно – методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинною освітньою програмою, рекомендованою Міністерством освіти і науки України.

На основі цих документів буде здійснюватися цілеспрямований поступовий розвиток закладу дошкільної освіти як цілісної системи; планування щорічних головних завдань діяльності, аналіз досягнення поточних результатів.

Форми організації освітнього процесу такі:

колективна, індивідуально - групова, індивідуальна;

типи занять – інтегровані, фронтальні, групові, індивідуально-групові, індивідуальні.

розподіл фронтальних, індивідуально–групових занять на тиждень проводився згідно обсягу навантаження на одну дитину.

Тривалість фронтальних занять становить:

у молодшо-середній групі(3-5 р) – 15,20 хвилин;

у середньо- старшій групі (5-7 р) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність в групах планується як в першій так і в другій половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. В другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У дошкільному навчальному закладі планування та організація життєдіяльності здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає вихователь відповідно до теми та мети.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої навчально-виховної зайнятості передбачається самостійна діяльність дітей: ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.); спостереження; пошуково-дослідницька діяльність;

самостійна художня діяльність тощо. Згідно з планом вихователя здійснюється індивідуальна робота з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

ранкової гімнастики;

гімнастики пробудження;

занять фізичною культурою;

рухливих ігор та ігор спортивного характеру;

фізкультурних хвилинок під час занять;

фізкультурних пауз між заняттями;

фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);

Організоване навчання у формі фізкультурних занять. Тривалість занять для дітей наступна:

від 3 до 5 років - до 20 хвилин;

від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

Розділ 5.

Моніторинг якості освіти у відповідності до моделі випускника. Основні показники реалізації освітньої програми

Мета моніторингу- виявлення ступеня відповідності результатів діяльності Градизького ДНЗ №3 «Золота рибка» стандартам і вимогам дошкільної освіти.

Завдання моніторингу:

- безперервно спостерігати за динамікою розвитку ЗДО, своєчасно виявляти зміни і ті фактори, які викликають ці зміни;
- здійснювати тактичне і стратегічне прогнозування розвитку найважливіших процесів у закладі дошкільної освіти;
- підвищувати мотивацію співробітників в галузі забезпечення якості освітніх послуг;
- залучати батьківську громадськість в процес поліпшення якості освіти Градизького ДНЗ №3..

№ з.п.	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей	Вивчення рівня розвитку дітей у різних сферах життєдіяльності за освітніми лініями у групах загального розвитку	Вересень, травень
		Відстеження результатів освітньої роботи для дітей низького і нижче середнього рівня розвитку	січень (у раз необхідності)
		Виявлення рівня реалізації завдань програми	II половина квітня
		Визначення рівня шкільної зрілості в старшій групі	
2.	Проведення підсумкових занять, індивідуальних бесід з дошкільниками	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності у сферах життєдіяльності, визначення проміжних результатів.	1 раз на квар
3.	Аналіз планів освітньої роботи з дітьми	Виявлення стану виконання державних вимог дошкільної освіти	щотижнево
4.	Анкетування, тестування педагогів, батьків	Отримання різноманітного емпіричного матеріалу про необхідні аспекти діяльності педагогів, батьків	За потребою протягом рок
5.	Педагогічна діагностика професійної діяльності педагогів.	Визначення рівня професійної компетентності педагогів	Вересень, квітень
6.	Моніторинг стану здоров'я дітей	Визначення груп здоров'я за підсумками поглибленого медичного огляду	Вересень, квітень
7.	Моніторинг стану захворюваності дітей та відвідування ЗДО	Визначення індексу здоров'я дошкільників	1 раз на міся раз на кварт
8.	Моніторинг фізичного розвитку дітей	Виявлення ефективності розвитку фізичних якостей дітей	Вересень, квітень
9.	Педагогічний аналіз діяльності ДНЗ за навчальний рік	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем	травень, сері

Основні показники реалізації освітньої програми

Виконання освітньої програми дасть змогу:

удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення ефективної реалізації завдань державного стандарту;

забезпечити формування у дітей дошкільного віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;

створити умови для якісного соціально-емоційного розвитку дитини дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;

забезпечити компетентнісний підхід до навчально-виховного процесу;

задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;

удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;

Розділ 6.

Про програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»

У 2021 році Міністерством освіти і науки України була схвалена нова редакція програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» автор Олександра Білан, за загальною редакцією Олени Низьковської.

Концептуальна ідея програми полягає у виробленні оптимального варіанту реалізації змісту Базового компоненту дошкільної освіти; сучасних, підходах до розвитку, навчання і виховання дитини раннього (третій рік життя) та дошкільного віку.

Мета програми - реалізація оптимального комплексу розвивальних, виховних і навчальних функцій та змістових напрямків організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 років із поступовим ускладненням змістової наповнюваності на кожному віковому етапі, що стосується положень особистісно-зорієнтованого та ціннісного підходу.

Завдання програми розглянуті крізь призму Базового компонента дошкільної освіти. Структуру програми визначають освітні лінії.

У змісті програми виокремлюють розділи за віковою періодизацією: ранній вік (третій рік життя), молодший дошкільний вік (четвертий рік життя), середній дошкільний вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя), в яких подані стислі психологічні характеристики дітей, завдання розвитку, зміст і форми освітнього процесу з кожного змістового компонента. Кожна освітня лінія програми завершується показниками компетентності дитини.

Програма побудована на принципах науковості, інтеграції, системності, комплексності, гуманізації змісту навчання та виховання.

Програма відповідає стратегічним завданням дошкільної освіти: реалізація особистісно зорієнтованої моделі дошкільної освіти, прилучення дітей до системи цінностей, культури, традицій українського народу, формування в дошкільників цілісної картини світу.

Багато уваги у програмі відведено освітній лінії «Особистість дитини». У ній виокремлено завдання щодо формування потреби у здоровому способі життя, виховання ставлення до здоров'я як до цінності, розвиток рухової активності дитини.

Програма «Українське дошкілля» включає завдання з ознайомлення дошкільників із пожежною безпекою, правилами дорожнього руху, безпекою в побуті, поведінкою з незнайомими людьми, безпекою на природі.

Освітня лінія «Дитина в соціумі» представлена розділами: «Формування основ духовно-моральних якостей», «Народознавство», а у середньому та старшому дошкільному віці також додано розділ «Основи правової культури».

Програма «Українське дошкілля» орієнтує на розширення кола уявлень дітей про культуру, традиції українського народу. Підрозділ «Народознавство» включає ознайомлення дітей із сімейними та родинними традиціями, українською оселею, рідним краєм, народним одягом, українською народною іграшкою, календарно-обрядовими святами, звичними і традиціями, національною кухнею та народними ремеслами. Такий аспект роботи введений для пізнавального розвитку, збагачення знань дітей про історичні пам'ятки, формування стійкого інтересу до народознавчого матеріалу свого регіону, бажання пізнати його ближче.

Зміст освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі» спрямований на збагачення уявлень про світ природи, формування екологічної культури дошкільника. Неабияку увагу приділено розкриттю особливостей природи.

Освітня лінія «Дитина у світі культури» представлена двома розділами: «Предметний світ» та «Світ мистецтва».

Підрозділ «Предметно-практична діяльність» включає трудову діяльність, а в середньому та старшому дошкільному віці ще основи економічної культури.

Розділ «Світ мистецтва» включає такі види дитячої художньої діяльності: літературна, музична, театральна, образотворча. Використовуючи такий великий спектр діяльності з дітьми, вихователь має змогу збагачувати духовний світ дитини, розвивати уяву, почуття. Програма передбачає збагачення образотворчої діяльності дітей (малювання, аплікація, ліплення) через використання виробів декоративно-ужиткового мистецтва України та різних інноваційних технік малювання й аплікації.

Враховуючи те, що провідною діяльністю дітей дошкільного віку є гра, у програмі виокремлено освітню лінію «Гра дитини». У ній розглянуто такі види ігор, як: рольові, конструкторсько-будівельні, дидактичні, народні, рухливі, настільно-друковані, театралізовані та ігри на розвиток креативності. Особливо багата тематика народних ігор. Також подано орієнтовну тематику кожного виду ігор.

Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» побудована за напрямками «Сенсорні еталони»; «Елементарні математичні уявлення». Діти старшого дошкільного віку розв'язують нескладні завдання з народної математики.

Запорукою якісної освіти є мовленнєвий розвиток дошкільника. Тому в освітній лінії «Мовлення дитини» уточнено й конкретизовано завдання її формування

правильної звуковимови, збагачення та активізації лексичного запасу, оволодіння граматично-правильним мовленням, зв'язним мовленням. Уведено напрям роботи «Мовленнєвий етикет». У програмі одним зі складників мовленнєвого розвитку є завдання з підготовки дітей до навчання елементів грамоти та підготовки руки до письма. Особливий акцент зроблено на завдання мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку, враховуючи обов'язковість дошкільної освіти з п'ятирічного віку.

Показники компетентності, якими закінчується кожна освітня лінія програми, вихователь може використати для визначення рівня розвитку дитини в кінці навчального року.

У додатках подано орієнтовний перелік музичного репертуару та художньої літератури. Враховуючи те, що форми та напрямки роботи з батьками стосуються усіх вікових груп, розділ «Співпраця із сім'єю» винесений в додатки.

Програма розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкілля» відображає запити практиків, орієнтує на системність щодо гуманістично спрямованої активної роботи з формування життєвої компетентності дошкільника.